

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

GEOGRAFIA Z OCHRONĄ I KSZTAŁTOWANIEM ŚRODOWISKA

Dla Zasadniczej Szkoły Zawodowej

- I. Źródła informacji geograficznej i sposoby ich wykorzystania.
- II. Funkcjonowanie światowego systemu
Społeczeństwo – gospodarka – środowisko.
- III. Rozwój zrównoważony.
- IV. Miejsce Polski w Europie i na świecie.
- V. Przyrodnicze podstawy gospodarowania.
- VI. Wpływ czynników społecznych, politycznych i
ekonomicznych na warunki życia i sposoby gospodarowania.
- VII. Procesy integracji i dezintegracji politycznej i gospodarczej.

Opracowały: Ewa Biernacka
Beata Kryczka

I. Źródła informacji geograficznej i sposoby ich wykorzystania.

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- Potrafi wymienić źródła informacji geograficznej
- Potrafi czytać z mapy ogólnogeograficznej i tematycznej lokalizację miejsc.

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

- Potrafi wyszukać niezbędne informacje korzystając z tekstu zawartego w materiale źródłowym i słuchając wykładu
- Potrafi przeprowadzić ankietę lub wywiad
- Potrafi wymienić znaczenie i funkcję poszczególnych źródeł informacji
- Potrafi odczytać podstawowe tabele statystyczne i wykresy

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

- Potrafi wartościować i klasyfikować zdobyte informacje
- Potrafi zinterpretować wykresy występujące w podręczniku
- Potrafi dokonać prostych obserwacji i pomiarów

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- Potrafi wyciągnąć wnioski z analizy map
- Potrafi uzasadnić potrzebę znajomości wiedzy geograficznej w codziennym życiu
- Potrafi podać przykłady wartościowych źródeł informacji
- Potrafi zaproponować różne wykorzystania źródeł wiedzy geograficznej np. na podstawie mapy turystycznej ustalić przebieg wycieczki

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

- Spełnia wszystkie powyższe wymagania dydaktyczne oraz wykazuje szersze zainteresowania przedmiotem
- Czyta literaturę popularnonaukową o tematyce geograficznej
- Prezentuje swoją wiedzę podczas lekcji.

II. Funkcjonowanie światowego systemu Społeczeństwo – gospodarka – środowisko.

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- Zna podział polityczny świata, rasy ludzkie i podstawowe religie, wybrane regiony konfliktów
- Zna różne typy rolnictwa, typowe rośliny uprawiane w danej strefie klimatyczno – glebowej oraz przyczyny braku żywności
- Potrafi wymienić odnawialne i nieodnawialne źródła energii
- Zna typy okręgów przemysłowych na świecie i w Polsce
- Zna podstawowe terminy z zakresu geografii społeczno – ekonomicznej
- Potrafi zlokalizować na mapie obiekty geograficzne i określa ich wzajemne położenie

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

- Potrafi pogrupować kraje według struktury zatrudnienia
- Zna przyczyny konfliktów na świecie
- Zna rozmieszczenie największych miast świata, funkcje miast oraz różne typy zespołów miejskich
- Zna przykłady krajów o danym typie rolnictwa
- Potrafi wskazać na mapie regiony upraw wybranych roślin
- Rozumie przyczyny braku żywności i zna kraje objęte problemem głodu
- Zna rozmieszczenie surowców energetycznych

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

- Potrafi pogrupować kraje według wybranego kryterium
- Zna kraje o różnym wskaźniku urodzeń i strukturze zawodowej
- Rozumie zadania i cele UNHCR

- Zna rozmieszczenie największych miast świata, czynniki miastotwórcze
- Potrafi zanalizować czynniki powodujące różną jakość życia mieszkańców miast
- Zna związek między typem rolnictwa a poziomem rozwoju krajów
- Zna znaczenie „zielonej rewolucji”
- Potrafi porównać znaczenie surowców energetycznych
- Potrafi porównać strukturę wytwarzanej energii wg typów elektrowni w różnych krajach
- Potrafi oceniać znaczenie usług w gospodarce kraju
- Potrafi wskazać zalety i wady różnych środków transportu
- Zna dziedziny życia, które obejmuje globalizacja
- Zna kraje należące do bogatej „Północy” i biednego „Południa”

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- Potrafi uzasadniać konsekwencje gospodarcze i społeczne przyrostu naturalnego
- Potrafi uzasadnić potrzebę tolerancji wobec różnych ras i wyznawców różnych religii
- Potrafi scharakteryzować obszary, na których toczą się konflikty
- Potrafi scharakteryzować pod względem pełnionej funkcji kilka miast w Polsce lub na świecie
- Potrafi wskazać różnicę między procesami urbanizacyjnymi krajów bogatych i biednych
- Potrafi zanalizować wskaźniki ilustrujące cechy rolnictwa
- Potrafi porównać i wyjaśnić poziom wyżywienia na świecie na podstawie wykresu i mapy
- Rozumie znaczenie surowców energetycznych
- Analizuje wielkość produkcji energii przypadającej na 1 mieszkańca
- Zna największe centra przemysłowe na świecie i potrafi je krótko scharakteryzować
- Wskazuje wpływ transportu na środowisko przyrodnicze
- Porównuje kraje pod względem rozwoju społecznego

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

- Spełnia wszystkie powyższe wymagania dydaktyczne oraz wykazuje szersze zainteresowania przedmiotem
- Czyta literaturę popularnonaukową o tematyce geograficznej
- Prezentuje swoją wiedzę podczas lekcji

III. Rozwój zrównoważony.

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- Zna cele i zasady rozwoju zrównoważonego
- Potrafi wymienić międzynarodowe organizacje społeczne oraz ruchy proekologiczne działające na rzecz ochrony środowiska
- Rozumie cele ochrony przyrody

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

- Podaje przykłady działalności zgodnej z założeniami rozwoju zrównoważonego
- Potrafi wymienić najważniejsze konferencje poświęcone ratowaniu środowiska Ziemi
- Potrafi wymienić parki narodowe w Polsce i Światowe rezerваты Biosfery
- Zna różne formy ochrony przyrody

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

- Dokonuje oceny działalności człowieka w środowisku
- Potrafi scharakteryzować wspólne działania Polski w Europie na rzecz ochrony środowiska
- Potrafi wyjaśnić, na czym polega modelowy system ochrony przyrody

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- Potrafi uzasadnić potrzebę określania wartości ekonomicznej poszczególnych gruntów i ekosystemów oraz wielkości strat ekologicznych
- Potrafi wyjaśnić konieczność istnienia organizacji zajmujących się ochroną środowiska

- Dokonuje oceny działalności człowieka na obszarach chronionych
- Formułuje pytania, problemy, hipotezy dotyczące problemów dotyczących ochrony środowiska w różnych skalach przestrzennych

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

- Spełnia wszystkie powyższe wymagania dydaktyczne oraz wykazuje szersze zainteresowania przedmiotem
- Czyta literaturę popularnonaukową o tematyce geograficznej
- Prezentuje swoją wiedzę na lekcji

IV. Miejsce Polski w Europie i na świecie.

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- Zna i potrafi wymienić najważniejsze informacje dotyczące Polski
- Zna przykłady polskich nazw na mapie świata
- Potrafi wymienić ceny polskiego rolnictwa
- Zna przykłady zabytków kultury materialnej i miejsca wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO
- Potrafi wymienić kilka euroregionów w Polsce
- Potrafi wymienić kraje UE oraz europejskie kraje stowarzyszone

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

- Zna cechy ukształtowania powierzchni Polski
- Potrafi wymienić główne okręgi przemysłowe Polski
- Zna regiony turystyczne Polski
- Zna podstawowe cele tworzenia euroregionów
- Zna najważniejsze cele UE
- Zna najważniejsze etapy integracji Polski z UE

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

- Zna cechy środowiska Polski wynikające z jej położenia
- Zna przyczyny, które wpłynęły na liczbę ludności Polski
- Zna przykłady emigracji ludności w różnych okresach historycznych
- Zna warunki rozwoju rolnictwa w Polsce oraz regiony o największej towarowości
- Zna główne kierunki przekształceń w przemyśle Polski
- Potrafi zaproponować ciekawe obiekty do zwiedzania
- Potrafi ocenić korzyści współpracy przygranicznej

- Zna cele funduszy pomocowych (PHARE, SAPARD, ISPA)

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- Korzysta z map tematycznych przy opisie środowiska przyrodniczego Polski
- Potrafi analizować wykres przyrostu naturalnego i struktury wiekowej ludności Polski
- Zna przyczyny emigracji ludności w dziejach Polski
- Porównuje na podstawie danych statystycznych i wykresów rolnictwo Polski z rolnictwem UE
- Potrafi porównać dane dotyczące zmiany w przemyśle
- Potrafi wyjaśnić, na czym polega restrukturyzacja polskiego przemysłu
- Potrafi uzasadnić trafność wyboru miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO
- Potrafi zaproponować przykłady wspólnych działań i projektów na obszarach przygranicznych
- Potrafi określić warunki, jakie musi spełnić Polska, aby stać się członkiem UE

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

- Spełnia wszystkie powyższe wymagania dydaktyczne oraz wykazuje szersze zainteresowanie przedmiotem
- Czyta literaturę popularnonaukową o tematyce geograficznej
- Prezentuje swoją wiedzę podczas lekcji

V. Przyrodnicze podstawy gospodarowania.

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- Potrafi wymienić odnawialne i nieodnawialne źródła energii
- Potrafi zlokalizować na mapie obiekty geograficzne i określa ich położenie
- Zna różne typy rolnictwa typowe rośliny uprawne w strefie klimatyczno – glebowej

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

- Zna rozmieszczenie surowców energetycznych
- Zna przykłady krajów o danym typie rolnictwa
- Potrafi wskazać na mapie regiony upraw wybranych roślin

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

- Zna związek między typem rolnictwa a poziomem rozwoju kraju
- Potrafi porównać znaczenie surowców energetycznych
- Zna znaczenie „zielonej rewolucji”

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- Potrafi zanalizować wskaźniki ilustrujące cechy rolnictwa
- Rozumie znaczenie surowców energetycznych
- Analizuje wielkość produkcji energii elektrycznej przypadającej na 1 mieszkańca
- Wskazuje wpływ transportu, rolnictwa na środowisko przyrodnicze

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

- Spełnia wszystkie powyższe wymagania dydaktyczne oraz wykazuje szersze zainteresowanie przedmiotem

- Czyta literaturę popularnonaukową o tematyce geograficznej
- Prezentuje swoją wiedzę podczas lekcji

VI. Wpływ czynników społecznych, politycznych i ekonomicznych na warunki życia i gospodarowania na przykładzie różnych państw

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- Zna położenie USA, Brazylii, Chin, Indii, Arabii Saudyjskiej, Etiopii
- Zna zróżnicowanie etniczne danych państw
- Potrafi wskazać na mapie główne okręgi przemysłowe tych państw
- Potrafi odczytać z mapy strukturę demograficzną państw

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

- Podaje przykłady zróżnicowania warunków naturalnych danych państw
- Potrafi na podstawie danych statystycznych pogrupować kraje według struktury zatrudnienia
- Potrafi wyjaśnić jak kraje różnią się między sobą poziomem rozwoju gospodarczego

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

- Pogrupować kraje według wybranego kryterium
- Potrafi zanalizować czynniki, które powodują różną jakość życia mieszkańców
- Uzasadnić wpływ poszczególnych elementów środowiska na gospodarkę
- Określić cechy krajów wysoko rozwiniętych, rozwijających się

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- Potrafi uzasadnić konsekwencje szybkiego rozwoju gospodarki
- Potrafi wskazać różnicę między krajami intensywnie rozwijającymi się a krajami „czwartego świata”
- Potrafi wykazać zależności między warunkami naturalnymi (zasoby naturalne) a sposobem gospodarowania
- Wykazać, że na warunki życia wielki wpływ wywierają czynniki społeczne, polityczne i ekonomiczne

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

- Spełnia wszystkie powyższe wymagania dydaktyczne oraz wykazuje szersze zainteresowanie przedmiotem
- Czyta literaturę popularnonaukową o tematyce geograficznej
- Prezentuje swoją wiedzę podczas lekcji

VII. Procesy integracji i dezintegracji politycznej i gospodarczej

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- Zna zadania ONZ
- Zna pojęcie integracja i dezintegracja polityczna i gospodarcza
- Zna regiony świata, w których zachodzą procesy integracji i dezintegracji
- Zna podział polityczny świata, wybrane regiony konfliktów
- Zna termin globalizacja

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

- Zna przyczyny konfliktów na świecie
- Zna przyczyny prowadzące do globalizacji
- Zna problem terroryzmu na świecie
- Zna rolę ONZ w rozwiązywaniu konfliktów
- Zna korzyści wynikające z integracji politycznej i gospodarczej

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

- Potrafi wykazać zalety i wady integracji i dezintegracji politycznej i gospodarczej
- Zna dziedziny życia, które obejmuje globalizacja
- Potrafi podać organizacje polityczne i gospodarcze zrzeszające różne kraje

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- Podać przykłady krajów, które uległy rozpadowi lub którym rozpad zagraża
- Potrafi uzasadnić potrzebę tolerancji wobec różnych ras
- Potrafi wskazać na mapie obszary konfliktów i scharakteryzować je

- Wskazać przykłady działań zmierzających do rozwiązania konfliktów oraz zwalczania terroryzmu
- Wykazać korzyści wynikające z rozwijającego się procesu globalizacji
- Podać przykłady, dla których wielu ludzi jest przeciwnym globalizacji

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

- Spełnia wszystkie powyższe wymagania dydaktyczne oraz wykazuje szersze zainteresowanie przedmiotem
- Czyta literaturę popularnonaukową o tematyce geograficznej
- Prezentuje swoją wiedzę podczas lekcji

